

ระเบียบกรมการขนส่งทางบก

ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์

สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๔๘

ตามที่ได้มีระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกหมายเลขเครื่องยนต์และหมายเลขตัวถังหรือโครงคัสชี พ.ศ. ๒๕๒๔ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๒๔ ไว้แล้ว นั้น

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกเลขตัวถังหรือโครงคัสชีและเลขเครื่องยนต์สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกเสียใหม่ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๔๘”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกหมายเลขเครื่องยนต์และหมายเลขตัวถังหรือโครงคัสชี พ.ศ. ๒๕๒๔ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๒๔

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๓ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

ข้อ ๔ ให้รองอธิบดี (ฝ่ายปฏิบัติการ) กรมการขนส่งทางบก รักษาการตามระเบียบนี้

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“เลขตัวรถ” หมายถึง เลขคัสชีสำหรับรถที่มีโครงคัสชีหรือเลขตัวถังสำหรับรถที่ไม่มีโครงคัสชี

“เจ้าของรถ” หมายถึง ผู้ที่มีชื่อเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์รถ และให้หมายความรวมถึง ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งซึ่งเป็นผู้ครอบครองรถนั้นด้วย

หมวด ๑

การกำหนดและตอกเลขตัวรถ

ข้อ ๖ รถดังต่อไปนี้อยู่ในข่ายต้องกำหนดและตอกเลขตัวรถ

(๑) รถที่ไม่มีเลขตัวรถจากผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งเจ้าของรถมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง และให้บันทึกถ้อยคำเจ้าของรถรับรองว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏในหลักฐาน

(๒) รถที่เคยมีเลขตัวรถตอกไว้บนแผ่นโลหะ (plate) แต่ได้ชำรุดลบเลือนหรือสูญหาย และเจ้าของรถได้บันทึกถ้อยคำรับรองว่าเป็นรถคันเดิมตามหลักฐาน

(๓) รถที่เคยมีเลขตัวรถแต่ชำรุด ลบเลือน หรือถูกทำลายเนื่องจากสนิม กัดกร่อน หรืออุบัติเหตุ หรือด้วยเหตุอื่น โดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และเจ้าของรถได้บันทึกถ้อยคำรับรองว่าเป็นรถคันเดิมตามหลักฐาน ในกรณีที่ไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าเป็นโครงสร้างหรือตัวถังของรถคันเดิม ให้ส่งตรวจสอบกับกองพิสูจน์หลักฐาน หรือกองกำกับการวิทยาการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อยืนยันความถูกต้อง

(๔) รถที่เคยมีเลขตัวรถแต่ถูกโจรกรรมไปแล้วได้คืน และมีร่องรอยการแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือทำลายเลขเดิมบางส่วน โดยเจ้าของรถมีหลักฐานการรับรถคืนจากพนักงานสอบสวนหรือศาล พร้อมทั้งบันทึกถ้อยคำเจ้าของรถรับรองว่าเป็นรถคันเดิมที่ถูกโจรกรรมไป

ในกรณีที่เลขตัวรถเดิมถูกทำลายทั้งหมดและไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าเป็นรถคันเดิม ให้ส่งตรวจสอบกับกองพิสูจน์หลักฐาน หรือกองกำกับการวิทยาการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อยืนยันความถูกต้อง และถ้าผลการตรวจพิสูจน์ยังไม่สามารถวินิจฉัยความถูกต้องได้ ให้ส่งตรวจสอบดำเนินรูปพรรณยานพาหนะที่แจ้งหายกับกองทะเบียนประวัติอาชญากร หรือกองกำกับการวิทยาการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๕) รถที่เคยมีเลขตัวรถแต่ถูกทำลายหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นรถที่ได้มาจากการขายตามปกติของส่วนราชการ หรือการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย เช่น กรมศุลกากรหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น โดยมีหลักฐานการได้มาจากส่วนราชการนั้นถูกต้อง และเจ้าของรถได้บันทึกถ้อยคำรับรองว่าเป็นรถคันเดิมกับที่ปรากฏในหลักฐาน หรือถ้าจำเป็นอาจขอให้ส่วนราชการที่ขายรถจัดส่งเอกสารรายละเอียดที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

(๖) รถที่เดิมมีเลขตัวรถแต่เกิดปัญหาการซ้ำซ้อน เลขตัวรถไปเหมือนกับรถคันอื่น แต่ทั้งนี้ การซ้ำซ้อนนั้นต้องปรากฏหลักฐานการจดทะเบียนรถ หรือมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง ให้พิจารณา กำหนดและตอกเลขตัวรถให้กับรถคันที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนลำดับหลัง หรือในกรณีที่มีความจำเป็น เช่น ไม่สามารถติดต่อผู้ครอบครองรถคันที่จดทะเบียนลำดับหลังได้ ให้พิจารณา กำหนดและตอกเลขให้กับรถคันที่จดทะเบียนลำดับแรก

ข้อ ๓ เลขตัวรถที่กำหนดให้ตอกประกอบด้วยตัวเลข ๓ กลุ่ม ดังนี้

(๑) กลุ่มที่หนึ่ง มี ๒ หลัก เป็นรหัสจังหวัดที่รถจดทะเบียนหรือจะจดทะเบียน (ยกเว้น จังหวัดหนองบัวลำภู มี ๓ หลัก) กรณีเป็นสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา ให้กำหนดเป็น ๓ หลัก โดยเลข ๒ หลักแรกเป็นรหัสจังหวัด และเลขหลักที่ ๓ เป็นเลขลำดับที่ จัดตั้งสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาก่อนหลัง แล้วแต่กรณี

(๒) กลุ่มที่สอง มี ๔ หลัก เป็นเลขลำดับก่อนหลังที่ทำการตอกในแต่ละปี

(๓) กลุ่มที่สาม มี ๒ หลัก เป็นเลขสองตัวสุดท้ายของปี พ.ศ. ที่ทำการตอกเลข

ข้อ ๔ ตำแหน่งและลักษณะการตอกเลขตัวรถ

(๑) การตอกเลขตัวรถให้ใช้ตัวเลขอารบิกที่มีขนาด ๘ มิลลิเมตร หรือขนาดใกล้เคียง และให้ตอกที่โครงสร้างบริเวณหน้าล้อหน้าด้านซ้าย หรือบริเวณอื่นที่เหมาะสม ในกรณีเป็นรถที่ไม่มีโครงสร้างให้ตอกที่ตัวถังรถแถบด้านซ้าย หรือตำแหน่งอื่นที่เหมาะสม

(๒) ให้ตอกหมายเลขเรียงลำดับตามกลุ่มในแนวนอน ในกรณีมีเหตุจำเป็น ให้ตอกตามแนวตั้งก็ได้

การกำหนดเลขรหัสประจำจังหวัดต่าง ๆ ในการตอกเลขตัวรถ ให้กำหนดตามเลขรหัสประจำจังหวัด ตามที่แนบท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๕ เมื่อทำการตอกเลขแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดทำทะเบียนคุมเลขตัวรถที่ตอกโดยให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับหมายเลขทะเบียนรถ ชื่อผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง หรือเจ้าของรถ ชนิดของเครื่องยนต์ ตำแหน่ง วันเดือน ปี ที่ตอก สาเหตุความจำเป็นในการตอกเลข และลายมือชื่อผู้ตอกเลข รวมทั้งให้ลอกลายเลขที่ตอกติดไว้ในทะเบียนคุม และให้ผู้ตอกเลขลงลายมือชื่อกำกับไว้ที่ลายด้วย

(๒) ลอกหมายเลขที่ติดติดไว้ในประวัติรถ และให้ผู้ตอกเลขลงลายมือชื่อกำกับไว้ในที่ลาย พร้อมทั้งให้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับ วัน เดือน ปี ตำแหน่งที่ตอก และสาเหตุความจำเป็นในการตอกเลขไว้ในประวัติรถด้วย

หมวด ๒

การกำหนดและตอกเลขเครื่องยนต์

ข้อ ๑๐ รถดังต่อไปนี้ผู้อยู่ในข่ายต้องกำหนดและตอกเลขเครื่องยนต์

(๑) รถที่เครื่องยนต์ไม่มีหมายเลขจากผู้ผลิต หรือผู้นำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งเจ้าของรถมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง และเจ้าของรถได้บันทึกถ้อยคำรับรองว่าเป็นเครื่องยนต์ของรถคันเดียวกับที่ปรากฏในหลักฐาน

(๒) รถที่เดิมมีเลขเครื่องยนต์ซึ่งตอกไว้บนแผ่นโลหะ (plate) แต่ชำรุด ลบเลือนหรือสูญหาย และเจ้าของรถได้บันทึกถ้อยคำรับรองว่าเป็นเครื่องยนต์เดิมตามหลักฐาน

(๓) รถที่เดิมมีเลขเครื่องยนต์แต่ชำรุด ลบเลือน หรือถูกทำลายเนื่องจากสนิม กัดกร่อน หรืออุบัติเหตุ หรือด้วยเหตุอื่น โดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และเจ้าของรถได้บันทึกถ้อยคำรับรองว่าเป็นเครื่องยนต์เดิมตามหลักฐาน ในกรณีที่ไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าเป็นเครื่องยนต์ของรถคันเดิม ให้ส่งตรวจสอบกับกองพิสูจน์หลักฐาน หรือกองกำกับการวิทยาการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อยืนยันความถูกต้อง

(๔) รถที่เดิมมีเลขเครื่องยนต์ แต่เจ้าของรถได้เปลี่ยนเครื่องยนต์ใหม่ ซึ่งไม่มีหมายเลขหรือเปลี่ยนชิ้นส่วนของเครื่องยนต์ที่ตอกเลขเดิมอยู่ โดยชิ้นส่วนใหม่ไม่มีหมายเลข ซึ่งเจ้าของรถมีหลักฐานแสดงการได้มาของเครื่องยนต์หรือชิ้นส่วนของเครื่องยนต์แล้วแต่กรณีโดยถูกต้อง และเจ้าของรถได้บันทึกถ้อยคำรับรองความถูกต้อง ทั้งนี้ ถ้าพบร่องรอยการเจียรไส เชื่อมทับ หรือโดยวิธีอื่น ที่ผิวโลหะบริเวณตำแหน่งที่ใช้ตอกเลขเครื่องยนต์ โดยน่าเชื่อว่ามีการทำลายเลขเดิม ให้ส่งตรวจสอบกับกองพิสูจน์หลักฐาน หรือกองกำกับการวิทยาการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อยืนยันความถูกต้อง

(๕) รถที่เดิมมีเลขเครื่องยนต์แต่ถูกโจรกรรมไปแล้วได้คืน และมีร่องรอยการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือทำลายเลขเครื่องยนต์เดิมบางส่วน โดยเจ้าของรถมีหลักฐานการรับรถคืนจากพนักงานสอบสวนหรือศาล พร้อมทั้งบันทึกถ้อยคำเจ้าของรถรับรองว่าเป็นเครื่องยนต์ของรถคันที่ปรากฏในหลักฐาน

ในกรณีที่เลขเครื่องยนต์เดิมถูกทำลายทั้งหมดและไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าเป็นเครื่องยนต์ของรถคันเดิม ให้ดำเนินการทำนองเดียวกับข้อ ๖ (๔) วรรคสอง โดยอนุโลม

(๖) รถที่เดิมมีเลขเครื่องยนต์แต่ถูกทำลายหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นรถที่ได้มาจากการขายตามปกติของส่วนราชการ หรือการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย เช่น กรมศุลกากร หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น โดยมีหลักฐานการได้มาจากรถคันนั้นถูกต้อง และเจ้าของรถได้บันทึกถ้อยคำรับรองว่าเป็นเครื่องยนต์ของรถคันเดียวกับที่ปรากฏในหลักฐาน หรือถ้าจำเป็นอาจขอให้ส่วนราชการที่ขายรถจัดส่งเอกสารรายละเอียดที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

(๗) รถที่เดิมมีเลขเครื่องยนต์แต่เกิดปัญหาการซ้ำซ้อนกับเลขเครื่องยนต์ของรถคันอื่น ซึ่งการซ้ำซ้อนนั้นต้องปรากฏหลักฐานการจดทะเบียนรถ หรือมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง ให้พิจารณากำหนดและตอกเลขตัวรถให้กับรถคันที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนลำดับหลัง หรือในกรณีที่มีความจำเป็น เช่น ไม่สามารถติดต่อผู้ครอบครองรถคันที่จดทะเบียนลำดับหลังได้ ให้พิจารณากำหนดและตอกเลขให้กับรถคันที่จดทะเบียนลำดับแรก

ข้อ ๑๑ เลขเครื่องยนต์ที่กำหนดให้ตอก ให้ดำเนินการตามข้อ ๙ โดยอนุโลม สำหรับตัวเลขกลุ่มที่สองซึ่งเป็นเลขลำดับก่อนหลังที่ทำการตอกเลขเครื่องยนต์ในแต่ละปี ให้กำหนดเป็นเลข ๓ หลัก

ข้อ ๑๒ ตำแหน่งและลักษณะการตอกเลขเครื่องยนต์

(๑) การตอกเลขเครื่องยนต์ให้ใช้ตัวเลขอารบิกที่มีขนาด ๖ มิลลิเมตร หรือขนาดใกล้เคียง และให้ตอกในบริเวณที่มั่นคงแข็งแรงของตัวเครื่องยนต์

(๒) ลักษณะการตอกและการกำหนดเลขรหัสประจำจังหวัดต่าง ๆ ในการตอก รวมทั้งเมื่อทำการตอกเลขเครื่องยนต์แล้ว ให้ดำเนินการตามข้อ ๘ (๒) ข้อ ๘ วรรคสาม และข้อ ๕ โดยอนุโลม

หมวด ๓

การอนุญาตให้กำหนดและตอกเลข

ข้อ ๑๓ การกำหนดและตอกเลขตัวรถและหรือเลขเครื่องยนต์ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานมาตรฐานงานทะเบียนและภาษีรถหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ผู้อำนวยการสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ หรือ

ผู้ที่ได้รับมอบหมาย ขนส่งจังหวัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณี เป็นผู้พิจารณาอนุญาต ให้กำหนดและตอกเลขตัวรถและหรือเลขเครื่องยนต์ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ และหน้าที่การตอกเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์ให้อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนทะเบียนรถขนส่ง สำนักงานขนส่งเขตพื้นที่สำนักงานขนส่งจังหวัด หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาที่ได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณี

กรณีที่สำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาใด มิได้รับมอบหมายให้เป็นผู้กำหนดและตอกเลขตัวรถและหรือเลขเครื่องยนต์ ให้สำนักงานขนส่งจังหวัด เป็นผู้กำหนดและตอกเลข สำหรับรถที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขานั้น และเมื่อสำนักงานขนส่งจังหวัดดำเนินการตอกเลขแล้ว ให้จัดทำบันทึกแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับวัน เดือน ปี และตำแหน่งที่ตอกเลข พร้อมทั้งลอกลายเลขที่ตอกแนบส่งไปให้สำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาด้วย และเมื่อสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา ได้รับแจ้งผลการตอกเลขแล้ว ให้จัดทำทะเบียนคุมการตอกเลข และบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ในทะเบียนคุมและในประวัติรถ ทำนองเดียวกับข้อ ๕ และข้อ ๑๒ (๒) แล้วแต่กรณี

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๐

ปิยะพันธ์ จัมปาสุต

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

เลขรหัสประจำจังหวัด

ชื่อจังหวัด	เลขรหัสจังหวัด	ชื่อจังหวัด	เลขรหัสจังหวัด	ชื่อจังหวัด	เลขรหัสจังหวัด
กรุงเทพมหานคร	01	หนองคาย	40	สุพรรณบุรี	70
ชัยนาท	10	เลย	41	กาญจนบุรี	71
สิงห์บุรี	11	อุดรธานี	42	นครปฐม	72
ลพบุรี	12	นครพนม	43	ราชบุรี	73
อ่างทอง	13	สกลนคร	44	สมุทรสาคร	74
สระบุรี	14	ขอนแก่น	45	สมุทรสงคราม	75
พระนครศรีอยุธยา	15	กาฬสินธุ์	46	เพชรบุรี	76
ปทุมธานี	16	มหาสารคาม	47	ประจวบคีรีขันธ์	77
นนทบุรี	17	ร้อยเอ็ด	48	ชุมพร	80
สมุทรปราการ	18	มุกดาหาร	49	ระนอง	81
นครนายก	20	เชียงราย	50	สุราษฎร์ธานี	82
ปราจีนบุรี	21	แม่ฮ่องสอน	51	พังงา	83
ฉะเชิงเทรา	22	เชียงใหม่	52	นครศรีธรรมราช	84
ชลบุรี	23	พะเยา	53	กระบี่	85
ระยอง	24	น่าน	54	ภูเก็ต	86
จันทบุรี	25	ลำพูน	55	พัทลุง	90
ตราด	26	ลำปาง	56	ตรัง	91
สระแก้ว	27	แพร่	57	สงขลา	92
ชัยภูมิ	30	อุดรดิษฐ์	60	สตูล	93
ยโสธร	31	สุโขทัย	61	ปัตตานี	94
อุบลราชธานี	32	ตาก	62	ยะลา	95
ศรีสะเกษ	33	พิษณุโลก	63	นราธิวาส	96
บุรีรัมย์	34	กำแพงเพชร	64		
นครราชสีมา	35	พิจิตร	65		
สุรินทร์	36	เพชรบูรณ์	66		
อำนาจเจริญ	37	นครสวรรค์	67		
หนองบัวลำภู	401	อุทัยธานี	68		